

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

LOPS2019: KORKEAKOULU- JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ, KANSAINVÄLINEN JA TULEVAISUUSOSAAMINEN

LOPS-TUUNAAMO 6.5.2021

Opetusneuvokset
Sari Heiskanen ja Kristina Kaihari
OPETUSHALLITUS

Ohjelma

- **Tervetuloa!**
 - Sari Heiskanen ja Kristina Kaihari, OPH
- **Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö sekä kansainvälinen ja tulevaisuusosaaminen LOPS2019:ssa**
- **Vastauksia kysymyksiin, ideoiden jakamista, linkkejä**
- **Käytännön esimerkkejä:**
 - **Otaniemen lukio**, lehtorit Sari Halavaara ja Juha-Pekka Lehtonen
 - **Kansainvälisen liiketoiminnan lukio**,
lehtorit Mari Hannola-Antikainen ja Simo Karvinen
- **Keskustelua**

Hallituksen esitys ja lukiolaki

Tavoitteena

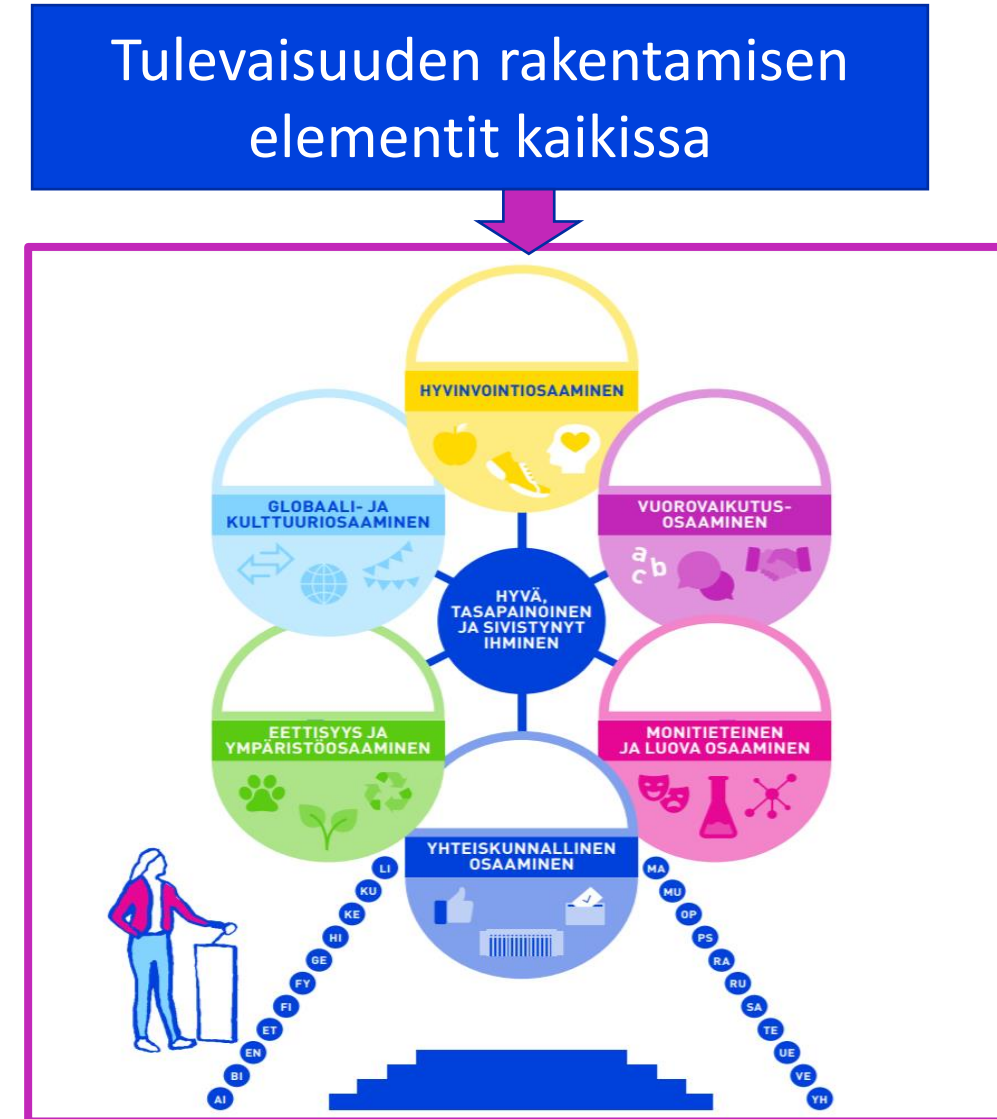
- edistää tulevaisuudessa tarvittavan **laaja-alaisen yleissivistyksen** ja **korkeatasoisen osaamisen** vahvistumista lukiokoulutuksessa
- tukea opiskelijoiden kasvamista **hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi** ja **aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi** sekä antaa opiskelijoille **työelämän, harrastusten** sekä **persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen** kannalta **tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia**
- antaa opiskelijoille valmiuksia **jatko-opintoihin, elinikäiseen oppimiseen** ja **itsensä jatkuvaan kehittämiseen myös kansainvälisesti.**

Lukiouudistuksen lähtökohtia ja näkymiä

- Lukiolaisten hyvinvoinnin, ohjauksen, oppimisen tuen **vahvistaminen**
- Työelämän muutokset, jatkuva oppiminen, **MUUALLA OPITUN HYÖDYNTÄMINEN!**
- **Kansainvälistyminen** kaikilla elämän alueilla
- **Yhteistyötä ympäröivän yhteiskunnan ja maailman = korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä työelämän ja kansainvälisten toimijoiden kanssa tarvitaan lisää**
- **Opiskelijan vahvempi oma rooli** elämän-suunnitelmiansa ja **tulevaisuutensa** tekijänä
- **Opettajalle mahdollisuuksia käyttää laajemmin ja uudistaa omaa osaamistaan**
 - *opettajuuden muutos, avartavia ja positiivisia mahdollisuuksia*
- **Yhteistyöhön ja yhteisöllisyyteen perustuva toimintakulttuuri**
- **Johtaminen**
 - *jaettu johtajuus*
- **Koulutuksen järjestäjän ja lukion toimintaympäristön rooli!**
- **LUKION BRÄNDÄYS!**

Laaja-alainen osaaminen muodostaa kaikkien oppiaineiden yhteiset tavoitteet/ Korkeakoulut – työelämä – kansainvälisyys

- **Hyvinvointiosaaminen** (elämänhallinnan taidot, luottamus tulevaisuuteen, turvallisuus, globalisaation vaikutukset, ilmasto, pandemiat, epävarmuuden kohtaaminen)
- **Vuorovaikutusosaaminen** (kielitaito, 'koodit', kulttuurienvälinen viestintä, demokratia, diplomatia, sovittelu, kestävä tulevaisuus)
- **Monitieteinen ja luova osaaminen** (pääsy ja kontribuutio kv-tietoon, monialainen yhteistyö, innovaatiot, ongelmien ratkaisu, korkeakouluopiskelun ja työssä oppimisen tavat; työ- ja opintosuunnitelmat, tulevaisuusskenaariot)
- **Yhteiskunnallinen osaaminen** (**Demokratia**, aktiivinen kansalaisuus ja kansainvälinen yhteistyö muuttuvassa maailmassa, suuntautuminen jatko-opintoihin, työn merkitys hyvän tulevaisuuden rakentamisessa)
- **Eettisyys ja ympäristöosaaminen** (Kestävä talous ja kuluttajuus, ympäristö, vastuullinen kansainvälisyys, tutkimustiedon hyödyntäm.)
- **Globaali- ja kulttuuriosaaminen** (Identiteettien ja kulttuurien globaalit kerrostumat, kulttuuriperinnöt, toiminta globaalissa media- ja teknologiaympäristössä)

3.6 Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys -> kohti tulevaisuutta ½

- Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus **kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan** monipuolisissa oppimisympäristöissä (laki lukiokoulutuksesta 714/2018, 15 §).
- Opiskelijan **opiskelumotivaatiota tuetaan** ja häntä ohjataan **löytämään omat vahvuutensa** (valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 4 §).
 - **Näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakointiin***
 - **Henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatiminen lukio-opintojen alussa opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella**
- Koulutuksen järjestäjän on **tunnustettava myös opiskelijan muualla hankittu** opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava **osaaminen** (lukiolaki 714/2018, 27 §).
 - ***Opiskelijoiden ohjaaminen kaikkien toimesta***

3.6 Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys -> kohti tulevaisuutta 2/2

- Opintojaksoihin voi yhdistää kansainvälisyys- ja työelämäosaamisen osioita sekä korkeakouluopintoihin tutustumista.
 - ***Paikallisessa opetussuunnitelmassa konkretisoidaan yhteistyön tavoitteet ja muodot sekä päätetään yhteistyötahoista!***
- Jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia vahvistetaan
 - **lukion toimintakulttuurissa**
 - **laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa**
 - kaikkien **oppiaineiden opinnoissa**

Korkeakouluyhteistyön lähtökohtia

- Osaamistason vahvistaminen
- **Monialainen, syvälinen sivistyneisyys**
 - korkeakoulumainen tapa suhtautua tietoon
 - **monilukutaidon** merkityksen kasvu
- **Kaikki mukaan** vaikka suunta ei lopulta korkeakouluun
 - yliopistot ja ammattikorkeakoulut
- Korkeakouluja myös maailmalla
- Tutustuminen tutkimukseen ja tutkimuslaitoksiin
 - tutkimuksen työtavat (**monitieteinen ja luova osaaminen!**)
- **Lukiolaki:** *Lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa.*
- **OKM ja korkeakoulujen tusot 2017–2020:** *Korkeakoulut lisäävät yhteistyötä toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi.*
- **Lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyöryhmän raportti Katse korkealle!** <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-620-1>

Kerro esimerkki lukionne korkeakouluyhteistyöstä?

Submit

20 characters remaining

yhteisiä tapahtumia lääkisvierailu
työpajat opiskeluvierailut yhteistyö kielikesku
avoimen kurssit kurkistuskurssit
vierailu abi-päivill yhteinen luentosarja
kasvihuonekäynti **moocit** yliopistokurssit
kurssit videoita aamunavauks alumniyhteistyö
korkeakouluviikko vierailijaluennot, korkeakouluvierailut

Esimerkkejä lukio-korkeakouluyhteistyön muodoista

- **Vierailut (vierailut korkeakouluun**, luennot (esim. Studia Generalia), tutustumiskäynnit **vierailut lukioon**; alumnit, opiskelijat, tutkijat), eri matalan kynnyksen tapahtumat
- OPSit tutuksi (lukio – yliopisto - AMK), opettajavaihto (esim. kielet), abi-päivät
- Verkkokurssit, moocit, striimattavat luennot
- Opintokokonaisuuden suoritukset, peruskurssien suorittaminen yliopistossa, tutkimusyhteistyö
- Esimerkiksi: Johdatus tuotantotalouteen, Johdatus oikeusjärjestykseen, Johdatus hallintotieteeseen, Taloustieteen perusteet, Asiakaslähtöinen markkinointi, Historian perusopinnot
 - *Mitä lukiolainen voi odottaa AMK- tai yliopisto-opinnoilta?*
 - *Mitä AMK:ssa/yliopistossa voidaan odottaa lukiolaiselta?*

Korkeakouluyhteistyö – vastaus kysymyksiin

- Korkeakouluyhteistyövelvoitetta ei voi hoitaa vain niin, että luetaan hyväksi opiskelijoiden mahdollisesti korkeakouluissa suoritettuja opintoja.
- Kun hyväksi luku on tehty, se kirjataan rekisteriin/todistukseen kohtaan 'Muut opinnot/Muualla suoritettut opinnot' tms. tai joissakin tapauksissa oppiaineen kohdalle, jos opinnoilla voidaan korvata jokin lukion oma jonkin oppiaineen opintojakso
- Jos esimerkiksi opiskelija suorittaa robotiikan opintoja korkeakoulussa, se ei ole (yleensä) lukion omaa opetustarjontaa/opintojakso.
- Lukion opintojaksot ovat yleisesti ottaen oppilaitoksen järjestämää opetustarjontaa/opetusta
- opintojaksoa, jonka tavoitteena ja sisältönä on korkeakouluyhteistyö yleisesti eli se sisältää käytännössä muutakin kuin korkeakouluissa suoritettavia opintoja, sille kirjataan samat asiat kuin muillekin opintojaksoille
 - Tällaiseen opintojaksoon kuuluu yleensä opiskelijoille yhteisiä sisältöjä (esim. tutustumista korkeakouluopintoihin, vierailuja, webinaareja tms.), joiden organisoimisesta vastaavat lukion opettajat yhteistyössä korkeakoulukumppaneiden kanssa.

Tulevaisuusteema

6.2 Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukion oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuus on kuvattu alla olevassa kuviossa.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyys-valmiudet

#LOPS2021

...oppii tekemään ja arvioimaan vaihtoehtoisia tulevaisuusskenaarioita yksilön, yhteisön ja ekosysteemien näkökulmasta.

3.6 Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Nuorten lukiokoulutuksessa opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (lukiolaki 714/2018, 15 §). Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman.

Opiskelijalle järjestetään mahdollisuuksia yksilöllisiin opintoihin koskeviin valintoihin niin, että hän voi hyödyntää korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opetustarjontaa kotimaassa ja kansainvälisesti.

Lukio-opinnoissa hyödynnetään monipuolisesti opiskeluympäristöjä, jotka lisäävät jatko-opintojen sekä yritys- ja työelämän tuntemusta myös kansainvälisesti, tukevat opiskelijan opiskelumotivaatiota sekä auttavat häntä löytämään omat vahvuutensa (valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 4 §). Lisäksi opiskelijalle avataan näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakkointiin.

Linkkejä ja vinkkejä:

- Tulevaisuuspäivä <https://tulevaisuuspaiiva.fi/>
 - Materiaalit: materiaaleja, vinkkejä ja linkkejä
- Tulevaisuus, ennakointi ja megatrendit www.sitra.fi
- Tulevaisuudentutkimuksen Verkostoakatemia <https://tva.utu.fi/>
- Tulevaisuusohjaus <https://tulevaisuusohjaus.fi/>
- Tulevaisuuskoulu <https://tulevaisuuskoulu.fi/>
- Suomen sata uutta mahdollisuutta 2018 -2037-julkaisu
https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/julkaisut/Documents/tuvj_1+2018.pdf
- OPH ennakoi <https://www.oph.fi/fi/palvelut/tietopalvelut/ennakointi>

Työelämävalmiudet

- **Opiskeluympäristöt**, jotka lisäävät **yritys- ja työelämän tuntemusta** myös kansainvälisesti
- Työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden **uudet muodot ja mahdollisuudet**
- Elämänhallinnan taidot, **yhteistyö- ja tiimitaidot**, **luovuus**, **rohkeus**, **joustavuus**
 - ***Konkreettiset kokemukset, tekemällä oppiminen!***

- Ohjataan opiskelijoita **jakamaan ja refleктоimaan** työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä teemoja ja osaamistaan **sekä tekemään yhteistyötä**
- Kannustaminen, innostaminen
- Utelias tulevaisuuteen suuntaaminen
 - **Merkityksellisyys!**

**LUKIO → KORKEAKOULU TAI MUUT
OPINNOT → TYÖELÄMÄ
KANSAINVÄLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ**

Kansainvälisyys osaamisena

Lukiokoulutuksen kansainvälisyys

- monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa
- avartaa maailmankuvaa
- **Kansainvälistyminen läsnä arjessa, kaikissa oppiaineissa/laaja-alainen osaaminen**
- vahvistaa valmiuksia kestävään kansainväliseen toimintaan -> Linkitys YK:n Agenda 2030
- **Opiskelu- ja työ- ja vaikuttamismahdollisuudet globaalisti**

- Lukion ja koulutuksen järjestäjän huomio:

- Monipuolinen kieliohjelma
- **kulttuurien tuntemuksen syventäminen**
- suunta **aktiiviseen ja suunnitelmalliseen kansainväliseen toimintaan**

- ☐ *kotikansainvälisyyttä*

- ☐ *kansainvälistä liikkuvuutta*

KIELIPROFIILI! <https://kieliprofiili.com/>

EUROPASSI

<https://europa.eu/europass/fi/about-europass>

EUROSCOLA

<https://www.europarl.europa.eu/euroscola/en/home.html>

KORKEAKOULU- JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ, KANSAINVÄLINEN JA TULEVAISUUSOSAAMINEN - KÄYTÄNNÖN TOTEUTUKSIA LUKIOISSA

□ Otaniemen lukio

- lehtorit Sari Halavaara ja Juha-Pekka Lehtonen

□ Kansainvälisen liiketoiminnan lukio

- lehtorit Mari Hannola-Antikainen ja Simo Karvinen

Hae lisää informaatiota – ja rahoitustakin

- OKM:n, lukioden ja korkeakoulujen yhteistyöryhmän raportti 2019 **Katse korkealle!**
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-620-1>
- OKM:n tilausraportti 2020 **Lukioiden korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö** sis. myös kansainvälisyyden näkökulman
<https://tietokayttoon.fi/julkaisut/raportti?pubid=URN:ISBN:978-952-287-823-6>
- OPH-LUKE-verkoston julkaisu **Uutta LOPSia rakentamassa** 5.10.2020
<https://opetushallitus.mobiezone.fi/zine/9/cover>
- **TALOUS-, YRITTÄJYYS-, TYÖELÄMÄOSAAMINEN:**
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/yhteiskuntaopin-materiaalit>
- **OPE-TET ym...:** <https://www.tat.fi/>

RAHOITUSTA

Valtionavustukset: Hyödynnä perinteiset kansainvälisyyteen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen suunnatut sekä LOPS-kehittämiseen kohdennettavat tuet, kuten tulossa oleva laatutuki

EU:n Erasmus-tuet; Nordplus-pohjoismaiset kv-rahoitukset kannattaa suunnata LOPS-kehittämiseen.

Jos tulevaisuuden opiskelu alkaa innostaa

- **Tulevaisuusohjauksen menetelmät ja työkalut 15 op**, Turun yliopiston avoin yliopisto
 - Seuraava koulutuskokonaisuus alkaa lokakuussa 2021
 - Tulossa ehkä myös joihinkin kesäyliopistoihin, tämä on vielä avoinna
- **Tulevaisuudentutkimuksen perusopinnot**, 25 op
 - Esimerkiksi Helsingin seudun kesäyliopisto, Turun yliopiston avoin yliopisto, Tampereen kesäyliopisto
- **Master's Degree Programme in Futures Studies**, 120 op
 - Turun yliopisto
 - Seuraava hakuaika, katso Opintopolku

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

KIITOS ja hyvää kevään jatkoa!

